

Resclosa i canal de la fàbrica Forcada

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector oest del terme municipal, vora el riu Llobregat.
Emplaçament Carretera de Gaià (BV-4401). Desviament cap a la fàbrica abans del pont de Castellet.
Alçada: 323

Coordenades:

Latitud: 41.90204
Longitud: 1.8854
UTM Est (X): 407549
UTM Nord (Y): 4639501

Classificació

Número de fitxa 08141 - 431
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 23.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell4. ambiental / Nivell 2. Conservació. Canal i resclosa
Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08140A001090060000IX

Fitxes associades:

[Fàbrica Forcada](#)

[Molí del Castellet](#)

[Resclosa i rec del molí de Castellet](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dj., 09/09/2021 - 13:53

Descripció

Resclosa i canal de la fàbrica Forcada, situats a la vora del riu Llobregat, a l'extrem de llevant del terme municipal de Navàs. La resclosa està situada 200 m aigües amunt de la fàbrica. És de planta el·líptica i té una amplada considerable, d'uns 60 m.

El canal continua en actiu. Discorre paral·lel al riu per la terrassa fluvial. És un canal molt ample, que passa per sota del pont de Castellet. L'entorn ha estat condicionat amb un camí que ressegueix el curs d'aigua entremig d'una interessant vegetació de ribera. Entra sota la fàbrica pel sector nord i desguassa al riu al cap d'uns 100 m passada la fàbrica.

Història

La fàbrica es va construir el 1897. Aquest any Ignasi Cots i Suñé, de Manresa, obté el permís per a l'aprofitament del riu per una fàbrica de filats i teixits que va construir davant del molí de Castellet (situat a l'altra banda del riu, ja en terme de Gaià). Per això en un principi era coneguda com a fàbrica de Castellet. Els drets de la concessió d'aigües es van repartir entre un cabal major que anava destinat a la fàbrica i un volum inferior d'aigua que es destinava al molí. Els horts parcel·lats que hi ha al costat del molí van ser per a directius i treballadors de la fàbrica. Aquest molí va estar actiu fins ben entrat el segle XX.

L'any 1901, la Societat Forcada i Puget, constituïda l'any 1892 a Manlleu, va traslladar-se a Navàs i va comprar la nova fàbrica, que encara no havia començat a funcionar. Josep Forcada i Munt, un dels membres de la societat, va establir-se a Navàs i es va fer càrrec del seu funcionament. El primer director va ser el seu cunyat, Joan Baptista Güell Soler. Vivien a la casa construïda al costat de la fàbrica. L'empresa es va dedicar a la filatura de cotó.

L'any 1918 es va produir un canvi de socis i la societat es va reconstituir amb el nom de Filatures Forcada S.A., nom que va perdurar. A la dècada de 1920 l'empresa va experimentar un creixement i una modernització importants, i el 1925 tenia 254 treballadors. Segons una fotografia de 1932, la fàbrica ja tenia construïda una nau annexa a ponent i una instal·lació per a la màquina de vapor que complementava l'energia hidràulica.

La iniciativa privada de Josep Forcada permeté fer arribar els serveis d'electricitat i d'aigua potable al poble de Navàs ben aviat. L'any 1914, l'Ajuntament li donava la concessió d'ambdós serveis. La companyia Energia Elèctrica de Catalunya subministrava l'electricitat i l'empresa Forcada s'encarregava de distribuir-la al poble. Per a l'aigua es va obrir un pou de captació vora el riu, al costat de la fàbrica, dins de la qual hi havia l'estació de bombeig que la traslladava al dipòsit general. La distribució es feia per ploma o aforament, fins que aquest servei es va municipalitzar. La instal·lació de les xarxes va anar a càrrec de Filatures Forcada. El servei d'electricitat va ser comprat l'any 1924 per la Cooperativa Manresana d'Energia Elèctrica, S.A. L'enllumenat públic dels carrers va arribar l'any 1926.

Actualment a les naus de l'antiga fàbrica hi ha instal·lada una empresa de productes gràfics, cartonatges i embalatges que ocupa la meitat del recinte. L'altra part es troba sense activitat.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). "Navàs", *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 169.

BADIA MASGRAU, Josep M. (2000). Navàs: història en imatges, 1890-1979. Angle Editoria; Centre d'Estudis del Bages, *Fotografia Històrica*, 9, Manresa, p. 101-102, 110.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages). Ajuntament de Navàs. Fitxa 23.EA

